

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2*
TRAINING CURRICULUM DEVELOPMENT TO PROMOTE THE 21ST
CENTURY LEARNING DESIGN SKILL WITH PROFESSIONAL LEARNING
COMMUNITY (PLC) FOR EDUCATIONAL PERSONAL UNDER
SUPHUNBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

นภาพร ัญญา

Napaporn Tunya

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

Western University, Thailand

E-mail: tanyanapaporn9577@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและรับรองร่างหลักสูตรฝึกอบรมที่ส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 2) ทดลองใช้และประเมินรับรองประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมที่ส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 เป็นการวิจัยรูปแบบการวิจัยและการพัฒนา (Research and Development) กลุ่มตัวอย่าง ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 137 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม หลักสูตรการฝึกอบรมฯ คู่มือการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประเด็นการสนทนากลุ่ม แบบประเมินรับรองหลักสูตร แบบสอบถามความพึงพอใจ และแบบประเมินทักษะ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ด้านหลักการและความสำคัญ ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ด้านโครงสร้างเนื้อหา และอัตราเวลาการฝึกอบรม คู่มือการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรมฯ และการวัดและ

* Received 7 July 2021; Revised 20 December 2021; Accepted 25 December 2021

ประเมินผลฝึกอบรม 2) ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมที่ส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ผู้เข้าการอบรมมีทักษะการออกแบบการเรียนรู้ ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.89) และมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.98) และผลการประเมินรับรองประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.66)

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม, ทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstract

The objectives of this research article were to 1) develop and certify draft training courses that promote 21st century learning design skills through a professional learning community process for teachers under the Office of Suphanburi Primary Educational Service Area 2, 2) to trial and assess the effectiveness of training courses that promote 21st century learning design skills through a professional learning community process for teachers under the Office of Suphanburi Primary Educational Service Area 2. It is a research model of research and development (Research and Development). The samples were selected by a purposive sampling consisted of 137 teachers under the Office of Suphanburi Primary Educational Service Area 2. The instruments used in the research were a document analysis form, a questionnaire, a training curriculum, a training manual, a focus group discussion issues, a curriculum certify assessment form, and satisfaction questionnaire, assessment form. Statistics used in data analysis These are the mean, percentage, and standard deviation. The research findings were found as follows; 1) the training curriculum consists of the following components that promote 21st century learning design skills through a professional learning community process for teachers under the Office of Suphanburi Primary Educational Service Area 2: principles and importance, curriculum objectives, structure, content and training time rate, training activities manual, training materials and reference resources and measuring and evaluating training, 2) the result of curriculum implementation that promote 21st century learning design skills through a professional learning community process for teachers under the Office of Suphanburi Primary Educational Service Area 2 found the trainees had a high level of learning design skills ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.89) and

trainees were satisfied at a high level ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.98), and the result of the assess for certify the effectiveness of training curriculum overall was as high level ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.66)

Keywords: Training Curriculum Development, 21st Century Learning Design Skills, Professional Learning Community

บทนำ

สภาพการณ์ของโลกในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตทั้งระบบความรู้ สังคม เศรษฐกิจ และการปฏิบัติงานล้วนได้รับอิทธิพลจากการปฏิวัติดิจิทัล ประกอบกับการพัฒนา และปฏิรูปประเทศกระแสโลกาภิวัตน์ที่ต้องเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภายใต้ ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแบบก้าวกระโดดส่งผลกระทบต่อระบบ เศรษฐกิจและสังคมของประเทศทั้งในระดับชุมชน ภูมิภาคและระดับโลก รวมทั้งพัฒนา สภาพแวดล้อมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคนและสร้างสังคมภูมิปัญญาและการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)ระบบการจัดการศึกษาของไทยจำเป็นต้องมีการ ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสิ่งสำคัญอย่างแรกที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนคือการปฏิรูป การเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่ความเจริญของงานของบุคคลและสังคม (วิระวัฒน์ อุทัยรัตน์ และเฉลิม ชัย หาญกล้า, 2546) เพราะการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้มีการ เปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดดซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และยังส่งผลการดำรงชีวิต ของประชาชนในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่ได้รับอิทธิพลจากระบบการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ในด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา นำมาใช้ในการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ของ สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องโดยที่การศึกษาต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและความรู้เท่าทัน เทคโนโลยี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559) จะเห็นได้ว่า สังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning society) ครูต้องมีบทบาทในการจัดการศึกษา ครูจะเป็นผู้จัดโอกาสให้ผู้เรียนมี ความคิดสร้างสรรค์ และโลกของผู้เรียนจะถูกสร้างขึ้น และสร้างใหม่ไปตามประสบการณ์ ส่วนตัวของผู้เรียน ครูต้องใช้การ “เล่นเพื่อรู้” เป็นวิธีการสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน (วิจารณ์ พานิช, 2557) กล่าวว่ากระบวนการเรียนรู้ควรเป็นกระบวนการที่ครูจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้ ผู้เรียนได้เรียน เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับครู กิจกรรมหรือ กระบวนการมีการปรับตัวตลอดเวลา เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยมีผลของ การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เป็นข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) สำหรับใช้ในการปรับตัว ของครู ของผู้เรียนแต่ละคนและผู้เรียนทั้งชั้น ผู้ใช้ข้อมูลจากการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนคือ ครูและผู้เรียน ครูใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนใช้เป็นข้อมูลในการเรียน ครูจึงมีบทบาทที่สำคัญยิ่งกว่าเดิม ในฐานะผู้ฝึกให้ผู้เรียน ได้เกิดทักษะที่จำเป็นซึ่งครูต้องเปลี่ยน ความคิด ต้องละทิ้งความยึดมั่น ถือมั่นในเนื้อหาวิชาว่าถูกต้องที่สุด แล้วปรับตัวมาเป็น

ผู้ออกแบบการเรียนรู้ การตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิด ค้นหาคำตอบและลงมือปฏิบัติ เพราะการปฏิบัติจะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) และการประเมินผลต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้จึงจะทำให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด (สุเทพ อ่วมเจริญ, 2554)

จากแนวคิดที่กล่าวมา หากการปฏิรูปการศึกษาสามารถทำให้เกิดประสิทธิผล และให้คุณค่าของการศึกษาซึ่งมีเป้าหมายเพื่อการสร้างคนคุณภาพที่สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพอันส่งผลให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไปนั้น จะเป็นกระบวนการดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษาเชิงระบบที่แท้จริง อาทิ แนวคิดเชิงนโยบาย การจัดการศึกษา วิธีการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ และการพัฒนาครู ระบบย่อยดังกล่าวล้วนมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน นั่นคือ การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาผ่านช่องทางการปฏิรูปครูผู้สอนเป็นรายบุคคล เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างทั่วถึงทั้งโรงเรียน

การพัฒนาครูให้เกิดพลังของการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูรายคน กลุ่มครู โรงเรียน และระบบโรงเรียนในรูปแบบลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) หรือ PLC เป็นการร่วมมือกับเพื่อนร่วมงานเป็นการแสดงออกของชุมชนมืออาชีพที่เข้มแข็ง ซึ่งจะมีผลกระทบอย่างมากในการพัฒนาความรับผิดชอบร่วมกันสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน ความรับผิดชอบนี้เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในระดับที่สูงขึ้นของนักเรียน ที่แข็งแกร่ง ชุมชนมืออาชีพมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในโรงเรียนที่มีการเสริมสร้างพลังอำนาจในระดับสูง ระดับมืออาชีพ เครือข่ายจัดหาสถานที่สำหรับครูในการประยุกต์ใช้ความรู้เชิงปฏิบัติส่วนตัวในการแก้ปัญหา การเรียนรู้และการพัฒนาที่นำโดยเพื่อนครูทั้งในและระหว่างโรงเรียนเป็นที่นิยมมากขึ้นและถูกระบุว่าเป็นคุณลักษณะของระบบโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ (Michael, B. et al., 2010) PLC ช่วยสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพให้แก่ครูอย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะการเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วม ดังผลการศึกษาที่พบความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้นำและการเรียนรู้ ที่แสดงว่าความเป็นผู้นำในการสอนและการเรียนส่งผลต่อการเรียนรู้ โดยพบว่ามิติความเป็นผู้นำมีอิทธิพลและมีความสัมพันธ์ต่อผลลัพธ์เชิงบวกของนักเรียน อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และการพัฒนาครูอีกด้วย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฯ เพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เพื่อครูจะได้นำความรู้ ทักษะการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และที่สำคัญการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นเป็นนโยบายของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งกลุ่มโรงเรียนดังกล่าวอยู่ในโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษา

เป็นพี่เลี้ยง มหาวิทยาลัยเวสเทิร์นเป็นพี่เลี้ยงในโครงการนี้ การฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะเป็นวิธีการหนึ่งที่เป็นแนวทางต่อการพัฒนาทักษะด้านเทคนิค วิชาการและความชำนาญ ประสิทธิภาพในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคปัจจุบัน และเป็นการพัฒนาบุคคล มีระยะเวลาในการฝึกอบรมที่แน่นอน โดยมีเป้าหมายให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สามารถประเมินผลได้จากการปฏิบัติกิจกรรมหรือผลที่เกิดจากการทำกิจกรรมในการฝึกอบรม (เด่นพงษ์ พลละคร, 2551) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครู นั้นถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาครูในการเรียนรู้ เสริมสร้างทักษะทำให้เกิดความชำนาญในการออกแบบการเรียนรู้ เพื่อให้ครูเกิดความรู้และทักษะเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและรับรองร่างหลักสูตรฝึกอบรมที่ส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2
2. เพื่อทดลองใช้และประเมินรับรองประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมที่ส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่ส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 เป็นการวิจัยรูปแบบการวิจัยและการพัฒนา (Research and Development) โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อพัฒนาและรับรองร่างหลักสูตรฝึกอบรมที่ส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้การรับรองความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมฯ จำนวน 9 ท่าน
2. เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หลักสูตรฝึกอบรมฯ 2) คู่มือการฝึกอบรมฯ 3) แบบประเมินประสิทธิภาพคู่มือฯ 4) แบบสอบถามวัดความพึงพอใจ และ 5) แบบประเมินทักษะต่อการฝึกอบรมฯ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นทำการหาความเหมาะสมของหลักสูตรฯ โดยดำเนินการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามเกณฑ์ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550) โดยผู้เชี่ยวชาญ

จำนวน 5 ท่าน มีค่า IOC มากกว่า 0.6 ทุกรายการข้อคำถามของแต่ละประเภท และความเชื่อมั่นทั้งฉบับ มีค่ามากกว่า 0.97 ขึ้นไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (พิชญ์ พงศรี, 2553)

ขั้นตอนที่ 2 ทดลองใช้และประเมินรับรองประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมที่ส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก ประชากร ได้แก่ ครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,084 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 137 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยทำการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมฯ กับครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 และหลังทดลองจึงทำการวัดแบบประเมินทักษะและแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของครูผู้เข้ารับการอบรมฯ แล้วนำผลที่ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยโดยใช้เกณฑ์การรับรองคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมฯ ความสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมิน The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation (ราตรี นันทสุคนธ์, 2553) ใน 4 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านอรรถประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้อง

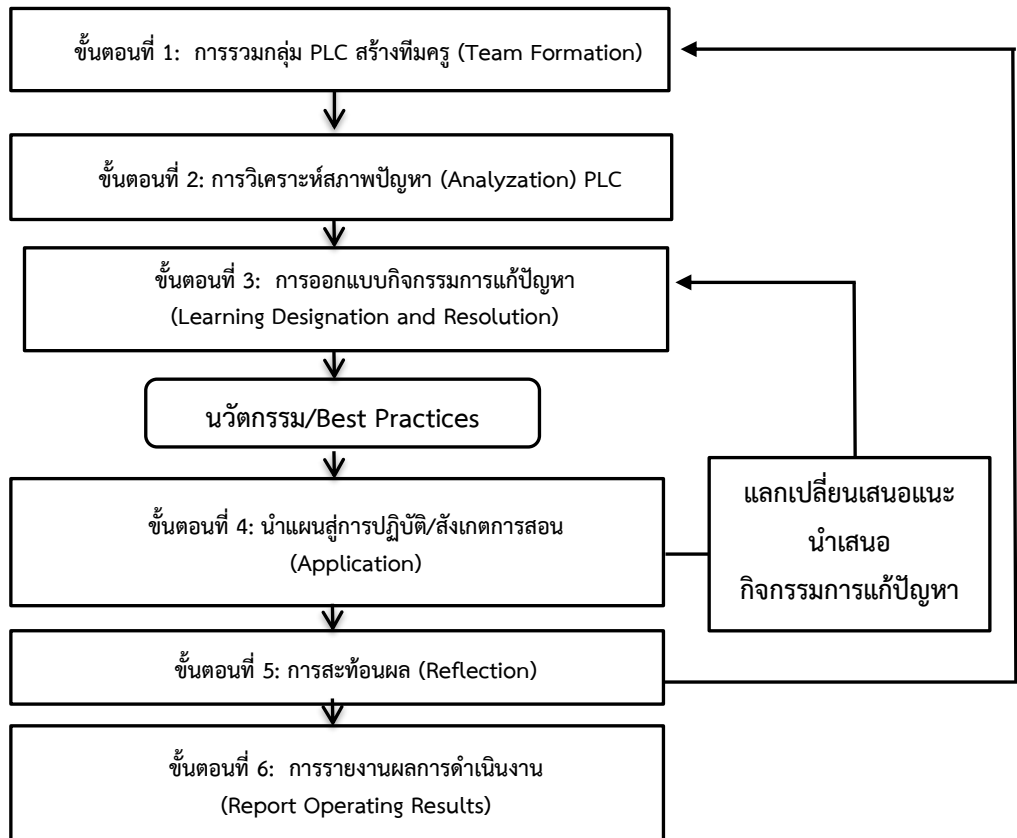
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติตค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (พิชญ์ พงศรี, 2553)

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาและสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ได้เอกสารหลักสูตรที่มีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ หลักการและความสำคัญ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้าง เนื้อหา และอัตราเวลาการฝึกอบรม คู่มือการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรมและแหล่งสืบค้นอ้างอิง และการวัดและประเมินผลฝึกอบรม

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ภาพที่ 1 แสดงการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

3. ผลการทดลองใช้และประเมินรับรองประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการทดลองใช้หลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ที่	รายการประเมินองค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมฯ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1.	องค์ประกอบที่ 1: ทักษะความรู้และความสามารถในการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21			

ที่	รายการประเมินองค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมฯ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1.1	ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ในแต่ละบทเรียนอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.73	0.47	มากที่สุด
1.2	ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่เร้าใจความสนใจ สอดคล้องกับระดับความยากง่ายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.18	0.97	มากที่สุด
1.3	เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.28	0.88	มากที่สุด
1.4	จัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่สามารถพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการใช้ความรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.02	0.94	มาก
1.5	จัดบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียน นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันเอง และเรียนรู้ร่วมกับครูได้	3.80	1.12	มาก
2.	องค์ประกอบที่ 2: ทักษะทางปัญญาและเนื้อหาวิชาทางการเรียนรู้วิชาชีพครู			
2.1	ครูออกแบบบทเรียนให้สนุกสนาน แปลกใหม่ น่าสนใจ จูงใจให้เกิดการติดตาม	3.82	1.13	มาก
2.2	ครูออกแบบบทเรียนให้สอดคล้องหรือสามารถนำไปใช้ได้	4.66	0.51	มากที่สุด
2.3	ครูออกแบบให้ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ตามบทเรียนมุ่งพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิดแบบต่าง ๆ ของนักเรียน	4.55	0.83	มากที่สุด
2.4	ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ในแต่ละบทเรียนอย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ	4.54	0.87	มากที่สุด
3.	องค์ประกอบที่ 3: ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			
3.1	ครูมีวิธีการเลือกใช้สื่อที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.28	0.88	มากที่สุด
3.2	ครูเปิดโอกาสหรือกระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างหลากหลาย	4.57	0.77	มากที่สุด
3.3	ครูจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเชื่อมโยงเรื่องราวและแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความเป็นจริงของชีวิต	3.64	0.96	มาก
3.4	ครูจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้	4.18	0.97	มากที่สุด
4.	องค์ประกอบที่ 4: ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
4.1	ครูกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดหาค้นหาคำตอบเพื่อเพิ่มทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข/การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.55	0.83	มากที่สุด

ที่	รายการประเมินองค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมฯ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
4.2	ครูได้มีความพร้อมในยุคข้อมูลสารสนเทศในการเรียนรู้ของนักเรียนและพัฒนาตนเองต่อไปตลอดชีวิต	3.90	1.03	มาก
4.3	ครูมีความรู้และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.18	0.97	มากที่สุด
4.4	ครูมีการเตรียมการก่อนการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนเพื่อประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	3.80	1.12	มาก
5.	องค์ประกอบที่ 5: ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21			
5.1	เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยครูกระตุ้นนักเรียนได้ใช้ศักยภาพในการเรียนรู้ความสามารถทุกครั้ง	4.49	0.83	มาก
5.2	หลังจากสิ้นสุดการเรียนรู้ได้มีการสะท้อนการนำความรู้ความสามารถของนักเรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	3.90	1.03	มาก
5.3	ครูออกแบบบทเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ เกิดความจำและเข้าใจ และนำไปใช้ในชีวิตจริงได้	4.11	1.07	มาก
5.4	ครูออกแบบให้ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ตามบทเรียนมุ่งพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิดแบบต่าง ๆ ของนักเรียน	3.98	1.05	มาก
5.5	หลังจากสิ้นสุดการเรียนรู้ได้มีการสะท้อนการนำความรู้ความสามารถของนักเรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	4.83	0.27	4.83
6.	องค์ประกอบที่ 6: ทักษะด้านการวัดผลและประเมินผล			
6.1	กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน	4.34	0.97	มาก
6.2	เชื่อมโยงกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นเนื้อเดียวกัน เพื่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21	4.28	0.88	มากที่สุด
6.3	กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในรูปของพฤติกรรมที่ผู้เรียนจะสามารถแสดงออกได้ สังเกตได้ วัดและประเมินได้	4.30	0.94	มาก
6.4	มีการประเมินผลตามสภาพจริงจาก การนำเสนองาน การอภิปราย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนการสะท้อนความคิด และการตรวจผลงานที่ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงของนักเรียน	3.04	1.09	มาก
รวม		4.19	0.89	มาก

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า ภาพรวมการประเมินการจัดการเรียนรู้หลักสูตรฝึกอบรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.89) เรียงข้อที่มีระดับมากที่สุดเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ทักษะความรู้และความสามารถในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รองลงมาคือ องค์ประกอบที่ 2 ทักษะทางปัญญาและเนื้อหาวิชาทางการเรียนรู้วิชาชีพครู และองค์ประกอบที่ 3 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ตามลำดับ

4. ผลการรับรองคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า การรับรองคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า ระดับคุณภาพการรับรองคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมในภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.66) หากพิจารณาเป็นรายข้อระดับความเหมาะสมของคู่มือการฝึกอบรมโดยมีข้อที่มีระดับความเหมาะสมการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงจากมากไปหาน้อยทั้ง 3 อันดับได้ดังนี้ ได้แก่ ด้านอรรถประโยชน์ เรื่อง มีการนำไปใช้ประโยชน์จากความรู้ที่ได้จากการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมกับครูผู้สอนทุกระดับชั้นและบุคลากรภายในโรงเรียนได้ครบทุกโรงเรียน ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.42) รองลงมาคือ ด้านความถูกต้อง เรื่อง เกณฑ์การประเมินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถประเมินความรู้ ความเข้าใจ สร้างความตระหนักและการนำไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนได้ชัดเจน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.48) และ ด้านความเป็นไปได้ เรื่อง ผลลัพธ์ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม สามารถทำให้บุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษาทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ทำให้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ต้ององค์ประกอบ 1) ด้านหลักการและความสำคัญ 2) ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) ด้านโครงสร้าง เนื้อหา และอัตราเวลาการฝึกอบรม 4) คู่มือการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม 5) สื่อการฝึกอบรมและแหล่งสืบค้นอ้างอิง และ 6) การวัดและประเมินผลฝึกอบรม มีความ

สอดคล้องกับ กระบวนการพัฒนานาวิชาชีพนำเสนอโดย (Sparks, D., 2002) ที่เสนอว่า กระบวนการพัฒนานาวิชาชีพควรเริ่มต้นจากการทำความเข้าใจและกำหนดเป้าหมายในด้านการเรียนรู้ของนักเรียนและเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของครูที่มีลักษณะแตกต่างหลากหลายในการเรียนรู้และการสะท้อนความคิดร่วมกันกับเพื่อนร่วมงานไปพร้อม ๆ กับการดำเนินงานในรูปแบบการพัฒนานาวิชาชีพอื่น ๆ ภายในโรงเรียนซึ่งด้วยการที่กระบวนการวิจัยแบบร่วมมือร่วมพลัง เป็นกระบวนการพัฒนานาวิชาชีพที่มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับบริบทของโรงเรียนหรือองค์กรอย่างใกล้ชิดการส่งเสริมสมรรถภาพองค์กรควบคู่ไปกับการพัฒนาสมรรถภาพครูจึงเป็นสิ่งจำเป็น

2. ผลที่ได้จากการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในระดับมาก และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้การศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร (Saylor, J. G. et al., 1974) ใน 4 ขั้นตอนเริ่มจาก 1) การกำหนดเป้าหมาย จุดหมาย และขอบเขต 2) การออกแบบหลักสูตร ประกอบด้วย การสร้างหลักสูตร และการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรก่อนนำไปใช้ 3) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) การประเมินหลักสูตรจึงทำให้หลักสูตรมีองค์ประกอบครบถ้วน เหมาะสม สอดคล้องกัน ทั้งองค์ประกอบภายใน และแผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม อีกทั้งในผลการประเมินรับรองประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า การประเมินรับรองคุณภาพ โดยรวมอยู่ระดับมาก นอกจากนี้การศึกษาเรื่องลักษณะของคนรุ่นใหม่ในศตวรรษที่ 21 ซึ่ง (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2552) กล่าวถึงคนรุ่นใหม่ (Generation Y) ไว้ว่าเป็นคนที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง เชื่อว่าทุกอย่าง มีวิวัฒนาการทุกอย่างจะต้องปรับตัวเองให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ติดกรอบ เชื่อในพลังของความคิดเชิงบวก ชอบทำงานเป็นทีม ให้ความสำคัญกับความสมดุลของชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัวเป็นอันดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ผลสำเร็จของกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นเป็นส่วนหนึ่ง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า การใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ควรมุ่งเน้นส่งเสริมสมรรถนะเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบของคู่มือการฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์ ในขั้นตอน 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การรวมกลุ่ม PLC สร้างทีมครู (Team Formation) ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัญหา (Analyzation) ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา (Learning Designation and Resolution) ขั้นตอนที่ 4 นำแผนสู่การปฏิบัติ/สังเกตการสอน

(Application) ขั้นตอนที่ 5 การสะท้อนผล (Reflection) และขั้นตอนที่ 6 การรายงานผลการดำเนินงาน (Report Operating Results) และนำไปสู่การพัฒนาและสร้างเป็นคู่มือการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ฉบับสมบูรณ์ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการปฏิบัติและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน อีกทั้งฝึกฝนให้ครูได้ลงมือปฏิบัติและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Active Learning) โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ที่คอยออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ ในขณะเดียวกัน ครูต้องแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนครูเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เป็นการรวมตัวกันของครูเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานที่ของครูแต่ละคนมีส่วนร่วมกันออกแบบเรียนรู้ฝึกตนให้เป็นโค้ช (Coach) และอำนวยความสะดวก (Facilitator) สำหรับในข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ควรให้นำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ฝึกกับผู้บริหารทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องพื้นที่การศึกษาเขตอื่น และทำ School mapping ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในระดับเขตพื้นที่ทางการศึกษา ควรมีการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมหรือโครงการส่งเสริม สนับสนุนในการให้คำแนะนำครูผู้สอน และโรงเรียนควรดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมการฝึกอบรมฯ เพื่อสร้างความตระหนักและจิตสำนึกที่ดีแก่ครูผู้สอนและบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรมีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและรูปแบบกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครู โดยใช้รูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้มีความหลากหลาย ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนมากที่สุด ส่วนข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งต่อไป และควรมีการจัดทำนวัตกรรมเกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลเทคนิค การวางแผน School Mapping เพื่อสะดวกในการนำไปใช้ ควรมีการวิจัยหลักสูตรฝึกอบรมฯ ในลักษณะออนไลน์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และควรจัดทำวิจัยทั้งระบบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เด่นพงษ์ พลละคร. (2551). การนำความรู้ทางทฤษฎีการบริหารบุคคลไปใช้ปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- พิชญ์ พงศรี. (2553). วิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ราตรี นันทสุคนธ์. (2553). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: จุฑทอง.
- วิจารณ์ พานิช. (2557). การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างไร. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสยามกัมมาจล.

- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา. (2552). พัฒนาหลักสูตร และการสอนมิติใหม่. กรุงเทพมหานคร: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ และเฉลิมชัย หาญกล้า. (2546). คุณภาพ: ความสำเร็จที่ต้องเริ่มจากภายใน สถานศึกษา. วารสารวิชาการ, 6(1), 3-4.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). ทฤษฎีการประเมิน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561). กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____. (2559). กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559) (ฉบับสรุป). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเทพ อ่วมเจริญ. (2554). การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม. เรียกใช้เมื่อ 6 กันยายน 2562 จาก http://cddweb.cdd.go.th/tr_di/documentary/tr_dihrrdoc004.html
- Michael, B. et al. (2010). How the world's most improved school systems keep getting better. Retrieved September 6, 2019, from <https://www.mckinsey.com/industries/education/our-insights/how-the-worlds-most-improved-school-systems-keep-getting-better>
- Saylor, J. G. et al. (1974). Assessing and analyzing schools as professional learning communities. In Hipp, K. K. & Huffman, J. B. (Eds.), Demistifying professional learning communities (pp. 29-41). Lanham, New York, Toronto and London: Rowman and Littlefield.
- Sparks, D. (2002). Designing powerful staff development for teachers and principals. Oxford, OH: National Staff Development Council.